

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

ONDERZOEK BIOMASSA

Bekendheid van en houding tegenover biomassa

12 december 2022

Voorwoord

Biomassa is al jaren een veel besproken onderwerp. Voor de één een oplossing voor het vervangen van een fossiele grondstof om producten te maken of energie te produceren, voor een ander is het gebruik van biomassa helemaal niet bespreekbaar. Hierbij wordt veelal gekeken naar bossen en het gebruik van hout in energiecentrales wat een negatieve uitstraling heeft gehad op het gebruik van biomassa. Terecht of onterecht, maar voor veel bedrijven actief in deze markt, de reden om een campagne te starten waarin meer uitleg gegeven wordt over wat biomassa nu eigenlijk is en wat er allemaal al mee gedaan wordt en hoeveel we er eigenlijk nog mee kunnen doen.

Maar hoe is de beeldvorming van Nederland met betrekking tot de bekendheid met en houding tegenover biomassa nu echt en hoe is de informatievoorziening? Is er iets veranderd aan de opinie van Nederland en waarom dan wel of niet? Om hier meer inzicht in te krijgen heeft biomassafeiten een onderzoek laten doen door een extern bedrijf en ondersteund door RVO. Het onderzoek is uitgevoerd onder de inwoners en bestuurders van Nederland.

Dit is een overzicht van een uitgebreider onderzoek, waarbij we geprobeerd hebben om de uitkomsten zo goed als mogelijk samen te vatten.

Met vriendelijke groet,
Team Biomassafeiten

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Biomassafeiten is een initiatief van bedrijven en organisaties actief in de wereld van biomassa om een eerlijke kijk te geven op de mogelijkheden die biomassa biedt voor onder andere het produceren van duurzame producten en het behalen van de klimaatdoelstellingen. Deze enerverende markt kenmerkt zich door een hoge mate van veranderingen op het gebied van wet- en regelgeving, innovaties en een breed spectrum van mogelijke producten en toepassingen. Duurzaam omgaan met de grondstoffen is de basis voor alles waar deze bedrijven en organisaties voor staan.

Onderzoeksverantwoording

Doelgroep onderzoek

De doelgroep van dit onderzoek bestond uit ongeveer 1000 Nederlanders (consumenten) van 18 jaar en ouder en 200 mensen die werkzaam zijn bij de overheid (die over het algemeen direct of indirect met biomassa te maken hebben).

Hoe hebben we het onderzoek gedaan?

Onlineonderzoek.

- Er is een consumentenpanel benaderd om de data te verzamelen.
- Er zijn zoveel als mogelijk bestuurders aangeschreven met het verzoek ons onderzoek te delen met de personen die, ergens in de keten, zich richten op biomassa. Bestuurders op alle niveaus zijn benaderd: gemeentelijk, provinciaal en nationaal.

Respons en betrouwbaarheid

Aan het onderzoek hebben 1.010 Nederlanders (consumenten) en 209 bestuurders deelgenomen.

Vragenlijst

De gehanteerde vragenlijst bestond uit 23 vragen, inclusief achtergrondvragen. De gemiddelde invulduur bedroeg 7 minuten.

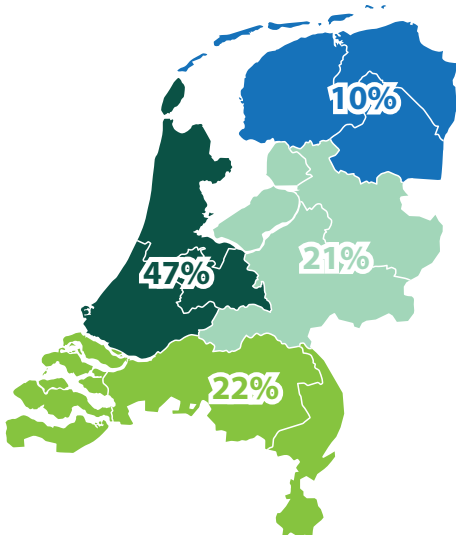
Voor bestuurlijk Nederland zijn een aantal aanvullende vragen gesteld met als doel de positie en dan specifiek over biomassa, binnen de organisatie beter te begrijpen.

Onderzoeksvraag

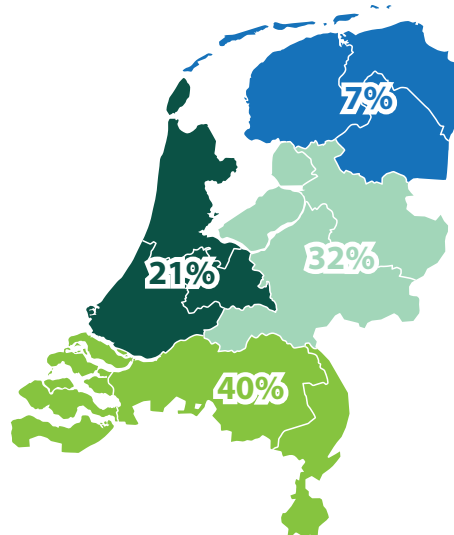
In hoeverre zijn inwoners van Nederland en bestuurders van gemeenten en provincies (inhoudelijk) bekend met biomassa en wat is hun houding tegenover het gebruik ervan?

Woon/werkgebied

Consumenten

Bestuurders

Onderzoeksvraag
In hoeverre zijn inwoners van Nederland en Bestuurders van Gemeenten en Provincies (inhoudelijk) bekend met biomassa en wat is hun houding tegenover het gebruik ervan?

Management Summary

Bekendheid van biomassa

Van de consumenten geeft 81% en van de deelgenomen bestuurders 99% aan wel eens van de term biomassa gehoord te hebben. Na een korte toelichting over de term biomassa in het onderzoek zien we bij de consumenten een kleine stijging naar 87% en blijft het bij bestuurders 99%. Zij hebben er wel eens iets over gezien, gehoord of gelezen, waarbij opgemerkt dat de bestuurders direct betrokken zijn bij projecten met biomassa en dus een respons van 99% te verwachten was.

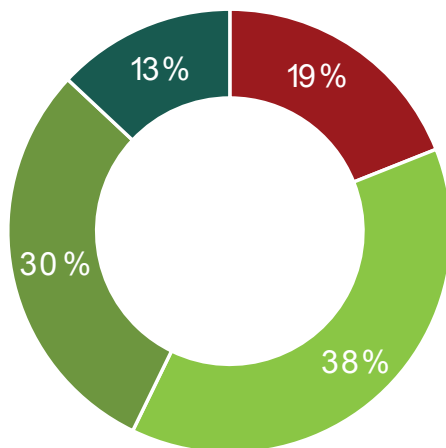
Nederlanders denken bij biomassa het vaakst aan hout, maar ook andere soorten biomassa worden regelmatig genoemd

- Drie op de vier Nederlanders die wel eens van de term biomassa hebben gehoord, kunnen één of meerdere soorten biomassa noemen. Vooral hout, restproducten van hout (zoals snoeiafval en houtafval), organisch afval zoals GFT-afval, mest en groen materiaal zoals gras, bladeren en planten worden relatief vaak spontaan genoemd;
- Het antwoord 'bomen' wordt genoemd door 4% van de consumenten en 6% van de bestuurders die wel eens van biomassa hebben gehoord;
- Als ze mogen kiezen dan herkent meer dan de helft van de Nederlanders restproducten van hout, organisch afval en gras, bladeren en stengels als soorten biomassa. Wellicht opmerkelijker is dat minder dan de helft van de consumenten (48%) en 75% van de deelgenomen bestuurders 'bomen' noemt.

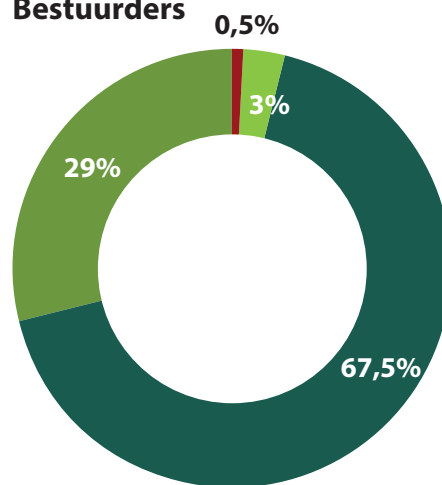
Nederlanders weten vooral dat je uit biomassa energie kunt halen

- Vijf op de zes Nederlanders die wel eens van de term biomassa hebben gehoord, kunnen één of meerdere toepassingen van biomassa noemen. Het opwekken van energie/elektriciteit is overduidelijk de meest bekende toepassing. Andere toepassingen worden door maximaal 15% van de consumenten en 27% van de bestuurders genoemd;
- Als er meerdere keuzes worden geopperd dan herkent meer dan de helft van de Nederlanders die wel eens van de term biomassa hebben gehoord het opwekken van elektriciteit, het maken van warmte en het fungeren als biobrandstof als toepassingen van biomassa.

Consumenten

Bestuurders

- Nee
- Ja, ik heb de term wel eens gehoord/gelezen
- Ja, en ik weet ongeveer wat ermee wordt bedoeld
- Ja, en ik weet (vrij) goed wat ermee wordt bedoeld

Management Summary

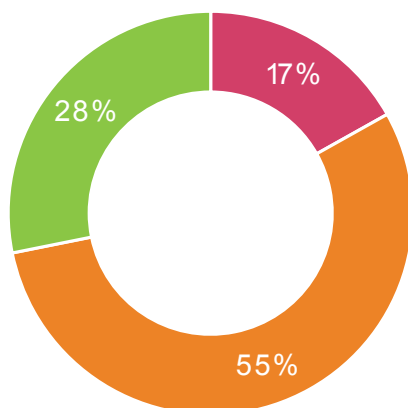
Houding ten opzichte van biomassa

Een meerderheid van de Nederlanders oordeelt positief of neutraal tegenover biomassa. Daarnaast is de groep die er positief tegenaan kijkt groter dan de groep die er negatief tegenaan kijkt. Opmerkelijk is dat consumenten kritischer over biomassa denken naarmate zij er meer over weten waarbij we bij de bestuurders het tegenovergestelde zien, hier zien we dat, hoe meer ze weten wat biomassa inhoudt, hoe positiever ze zijn over het gebruik hiervan.

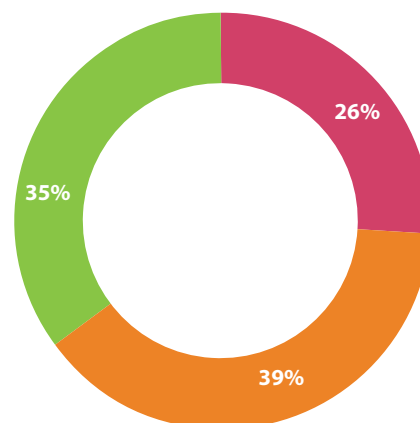
De houding tegenover biomassa is het meest neutraal en er zijn meer positief dan negatief gestemden

- De meeste Nederlanders die bekend zijn met biomassa denken in het algemeen neutraal over (het gebruik van) biomassa. Daarnaast geldt dat de groep positief gestemden groter is dan het aandeel Nederlanders dat er negatief tegenover staat;
- Zowel onder mannen, vrouwen, alle leeftijdscategorieën, alle regio's en alle opleidingsniveaus geldt dat het aandeel dat positief tegen biomassa aankijkt hoger ligt dan het aandeel dat er negatief tegenaan kijkt;
- Echter: hoe beter Nederlanders bekend zijn met biomassa, hoe hoger het aandeel dat er negatief tegenaan kijkt. Onder consumenten die (vrij) goed weten wat biomassa is, kijken er iets meer negatief dan positief tegenaan;
- Hoe meer bestuurders weten wat biomassa inhoudt hoe positiever ze zijn over het gebruik hiervan;
- De belangrijkste redenen om positief over biomassa te denken, is het idee dat het een positieve uitwerking heeft op het milieu (zo lang de biomassa uit eigen omgeving komt en er niet te veel bewerkingen nodig zijn) en dat het bijdraagt aan de duurzaamheidsdoelen;
- De voornaamste motivaties voor een negatieve blik op (het gebruik van) biomassa heeft te maken met de overtuiging dat het niet duurzaam of milieuvriendelijk is. Concreet wordt genoemd dat het gebruik van biomassa ook CO₂-uitstoot met zich meebrengt, dat er wereldwijd bossen voor verdwijnen en dat er onder de streep geen milieuvoordelen worden behaald.

Consumenten

Bestuurders

■ Negatief
■ Neutraal
■ Positief

Management Summary

Houding ten opzichte van biomassa

Een meerderheid kijkt (zeer) positief aan tegen het gebruik van biomassa als vervanging van grondstoffen en fossiele energie

- Van alle consumenten kijkt 59% en van alle bestuurders kijkt 72% (zeer) positief aan tegen het gebruik van biomassa als vervanging van grondstoffen. 55% van de consumenten en 43% van de bestuurders kijkt (zeer) positief tegen het gebruik van biomassa als vervanging van fossiele energie en brandstoffen.

Respondenten zijn het in meerderheid eens met deze voorgelegde stellingen

Een meerderheid van alle respondenten is het (helemaal) eens met de volgende voorgelegde stellingen

- Liever biomassa dan gas uit Rusland;
- Ik vind het acceptabel om afvalhout als energiebron te gebruiken;
- Nederland zou meer met biomassa moeten doen als dat lagere energie- en grondstofprijzen oplevert;
- Biomassa moet men kunnen blijven gebruiken voor meubels, bouwmaterialen en grondstoffen voor de chemie;
- Biomassa moet men kunnen blijven gebruiken voor warmte, elektriciteit en groen gas;
- Ik ben zelf actief bezig met duurzaamheid;

Biomassa moet men kunnen blijven gebruiken voor meubels, bouwmaterialen en grondstoffen voor de chemie. Een kwart van de consumenten is van mening dat er in de media vooral negatief over het gebruik van biomassa wordt bericht. Bijna de helft van de deelgenomen bestuurders is van mening dat er in de media vooral negatief over het gebruik van biomassa wordt bericht. Hier is dus het gevoel dat er veel aandacht besteed wordt aan de negatieve berichtgeving, meer dan aan de positieve kant van biomassa.

Management Summary

Informatiekanalen en informatiebehoefte

Hoewel slechts een beperkt aandeel consumenten wel eens op eigen initiatief informatie over biomassa zoekt, staat men er wel voor open om er meer over te weten te komen. Binnen deze groep leven vooral vragen over de daadwerkelijke (milieu)voordelen, de wijze waarop uit biomassa nieuwe toepassingen worden verkregen en de herkomst van de gebruikte biomassa.

Meer dan de helft van de ondervraagden die iets over biomassa hebben gezien, gehoord en/of gelezen, zag er iets over op televisie

- Meer dan de helft van de ondervraagden die iets over biomassa hebben gezien, gehoord en/of gelezen, zag er iets over op televisie.

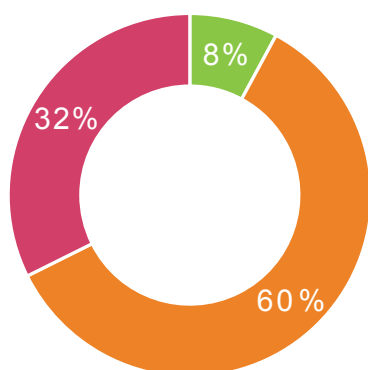
Een beperkt aandeel consumenten gaat zelf op zoek naar informatie over biomassa, maar de meerderheid staat wel open voor meer informatie

- Slechts een beperkt aantal consumenten die bekend zijn met biomassa gaat zelf wel eens op zoek naar informatie, nieuws of berichtgeving daarover. Ruim twee derde van de Nederlanders die bekend zijn met biomassa staat over het algemeen wel open voor nieuwsberichten of artikelen over biomassa. Iets meer dan de helft van de bestuurders geeft aan wel eens zelf op zoek te gaan naar informatie, nieuws of berichtgeving over biomassa;
- De meeste Nederlanders, ongeacht of zij nu al bekend zijn met biomassa, zouden best meer te weten willen komen over biomassa en de toepassingen daarvan;
- Zes op de tien consumenten die bekend zijn met het begrip biomassa zouden informatie via een website zoals BiomassaFeiten.nl betrouwbaar vinden. Vier op de tien bestuurders die bekend zijn met het begrip biomassa zouden informatie via een website zoals BiomassaFeiten.nl betrouwbaar vinden.

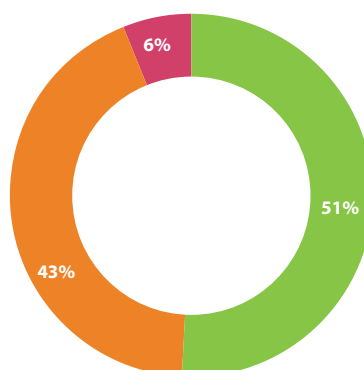
De meest gestelde vragen hebben betrekking op de (milieu)voordelen, de manier waarop het precies werkt en de herkomst van biomassa

- Vragen die onder Nederlanders leven zijn vooral of biomassa (wetenschappelijk bewezen) onder de streep echt milieuvoordelen oplevert, hoe het proces van biomassa richting eindproduct precies werkt en wat er nou echt bij komt kijken en waar de biomassa in de praktijk echt vandaan komt;
- In minder mate spelen ook de kosten een rol. Kortom: is het gebruik van biomassa ook zonder subsidie rendabel?

Consumenten

Bestuurders

- Ja, ik ga wel eens op zoek naar informatie, nieuws of berichtgeving over biomassa.
- Nee, maar als ik een nieuwsbericht of artikel over biomassa tegenkom dan kijk ik hier doorgaans wel naar.
- Nee, en als ik een nieuwsbericht of artikel over biomassa tegenkom dan kijk ik hier doorgaans niet naar.

Management Summary

Conclusie

Uit het onderzoek is gebleken dat vooral de landelijke media een grote rol speelt in de berichtgeving over biomassa en de toepassingen hiervan en dat, indien je als consument er een mening over hebt, deze gemiddeld ergens in het midden ligt. Er is behoefte aan meer en duidelijke informatie waarbij men er open voor staat om een mening aan te passen.

Bij de bestuurders die onderzocht zijn, is de mening over het algemeen positief en zien ze de eigen overheid als meest betrouwbare informatie voorziener. Het is ook om deze reden dat de RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) dit onderzoek heeft ondersteund.

Op de website Biomassafeiten.nl vindt u veel van uw biomassa vragen en thema's beantwoord worden. Als onafhankelijke campagne streven we ernaar om alle Nederlanders te voorzien van alle informatie waar behoefte aan is, zodat een eigen oordeel gemaakt kan worden. Mist u nog wat of heeft u suggesties, dan horen we het graag via info@biomassafeiten.nl.

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

